

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Мариана Ангелова Кочорапова
на тема “Декоративни техники и технологии при проектиране на
изделия на дизайна на фината керамика”

от Незабравка Иванова
доктор на изкуствознанието

Предложената за становище дисертация е посветена на интересна и значима тема, която разглежда декора като същностна част от дизайна на фино керамични изделия. Именно декора най-вече идентифицира изделието, причислявайки го към съвременното или към ретро стилистиката. Още по-актуален е въпроса за декора днес, тъй като в серийното производство на изделията от фина кермика все по-рядко се употребява рисувана декорация, за сметка на машинно възпроизводимата. Още в уводната част на дисертацията се подчертава, че “независимо от промените в производствено технологичните условия в предприятията за финокерамично производство, художественият облик на изделията в този процес зависи единствено от професионалните качества на художника дизайнер.” Тази постановка на проблема, въведена в самото начало на изследването, акцентува върху процеса на подготовка на дизайнера, както и на неговото непрекъснато усъвършенстване в процеса на работа. Процесът на обучение на художника дизайнер минава като червена нишка през целия дисертационен труд.

Дисертацията се състои от 337 страници, ситуирани в три глави, увод, заключение и библиография. Илюстративният материал е включен в текстовата част и набляга на 154 изображения, които съответстват и онагледяват изложението. Библиографията съдържа 45 заглавия на кирилица и латиница.

Още в уводната част се формулира целта на проучването, а именно “да се изясни цялостното развитие на проектирането и прилагането на декора през годините в дизайна на финокерамичното производство.” Задачите на

изследването са дефинирани, така че осветляват напълно и дори надхвърлят поставената основна цел. Определени са границите на изследването както и прилаганите методи.

Първа глава “Произход и развитие на керамичната украса” съдържа задълбочено проучване на украсата още от най-дълбока древност в основни страни на керамично производство, особено в европейската древност, в Индия и в Китай. Откритието на европейския порцелан бележи началото на една забележителна епоха както в производството, така и най-вече в неговата декорация.

Втора глава “ Декоративни техники и технологии за прилагане на декора” е най-пространна (108 с. - 280 с.) Разгледани са методите на декориране, декоративните техники и технологии за прилагането им. Набляга се и на тяхното описание и анализ като е спазен реда, по който се прилагат в производствения процес. Авторката засяга по-обстойно художествения и естетическия резултати от тяхното прилагане. Прави впечатление, че са описани и декоративни техники, които са исторически формирали се, но не се прилагат в съвременното производство, но биха провакирали творческата фантазия на художниците. Набляга се на пластичния декор, при който е необходима ръчна намеса, което възпрепятства прилагането им в серийното производство. Техният декоративен ефект обаче е безспорен и в някои случаи са предпочитани при по-къси серии.

Обръща се внимание на прилагането на две и повече техники при някои изделия, където ръчното декориране е част от процеса. Авторката акцентува върху инструментите за декориране и тяхното най-удачно прилагане при определени декоративни техники и технологии. Това

превръща материала в полезно и навременно пособие при обучението и усвършанстването на художници дизайнери и декоратори.

Трета глава “Проектиране на декори за финокерамичното производство” е най-съществена от гледище дизайнерската практика. Разглежда се проектирането на декора като част от творческия процес на формоизграждане на финокерамични изделия. Определени са основните фактори, с които е необходимо да се съобразява художника при своята работа над декора. Обръща се внимание и на живописата, графиката и скулптурата в декора на порцелянови изделия и облицовъчни плочки. От формоизграждащите фактори се набляга върху композицията като тя се разглежда и в конкретни случаи на живописна и графична трактовка на декорацията.

В заключението са обобщени основните изводи до които достига авторката в своята изследователска работа. Езикът на дисертацията е ясен, точен, четивен. С основание от дисертацията може да се извлече учебно пособие, което е крайно необходимо не само за студентите от НХА, но и за практикуващите художници в производството.

Въз основа на всичко казано до тук, убедено считам, че разработката на Мариана Ангелова Кочорапова притежава всички необходими качества на докторантски труд и предлагам на уважаемото Научно жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен “ДОКТОР”.

Доц. д. изк. Н. Ивнова